

Ivan Langerholz:

Šola lepega vedenja.

2. Red in snaga.

Kaj, ko bi pogledali najprvo v šolo? Vsi učenci so že zbrani, že pišejo in računajo. Vse je tiho in mirno. Kar se začujejo težki koraki: bunk, bunk, bunk! Vrata se počasi odpro, in v šolo pributa znani Tone Neroda. Vsi otroci se ozro vanj, gospod učitelj ga mora pa posvariti, morda celo kaznovati. Vse za nekaj časa zastane v šoli zaradi enega neredneža. Ali je treba tega?

Ali pa tisti Miha Pozabivček! Včasih nima berila, večkrat nima računice, zadnjič je bil pa brez katekizma. Doma se res uči, in to je prav! Ali ko se nauči, pa nikdar ne spravi svojih knjig, kamor bi jih moral spraviti. Vse morata storiti mati in pa sestra Minka. In Minka je potem kriva, če Miha nima v šoli zvezka, če je pozabil berilo, če mu manjka računice. Vsega je Minka kriva, Miha je pa nedolžen. »Minka mi ni knjig spravila,« se zakremži Miha Pozabivček v šoli, ko se opravičuje. Nekaterim šolarjem se pa včasih čudno zdi, da Miha še samega sebe ni pozabil doma v postelji.

Rozika Vihra pa tlači vse v eno vrečo — no, naj bo bolj jasno povedano: vse v en zvezek: račune, spisje, lepopisje (ki je včasih bolj grdopisje!), pa še risanje povrhu. Lahko si mislite, kakšen je tak zvezek! Še vrane bi se ga zbale.

Tako-le v nedeljo zjutraj je pa pri Jesiharjih zmiraj kremža in jok. Peter ne ve, kje so njegove

hlače, Francelj je izgubil klobuk, in Tone pogrēša svoj suknjič. Danes teden seveda nobeden ni imel časa, da bi bil zvečer obleko poravnal in spravil, kamor je bilo treba. Sama obleka se pa tudi ni hotela spraviti . . . Oče so pa materi strogo naročili, da je ne smejo spraviti in nič poravnati. »Sami naj se otroci nauče, da bodo pazili na obleko!« so rekli. In prav so imeli. Ni treba praviti, da Jesiharjevi otroci zato skoraj redno zamudē božjo službo.

Sedaj pa pogledjte še tisto-le Lenico Lenartovo! Obleko še spravi, ali poravnati se ji je ne ljubi. To bi bilo seveda preveč dela! Potem je pa v nedeljo taka kakor tisto strašilo v Kržetovi koruzi. Prav res bi se je človek kmalu prestrašil.

Še Poležunova dva moramo malo na piko vzeti. Kar ločiti se ne moreta zjutraj od postelje, ne Peter in ne Ivanka. Zdehata, da se sliši k sosedu. Oče so pa nejevoljni na travniku, ker ne dobe o pravem času kosila, in Sivka rentaći v hlevu, ker Petra ni od nikoder, da bi jo nakrmil. Enkrat so dejali oče: »Naša dva bosta še sodni dan zaležala.«

No, ravno prav nam je prišel v roke Nace Pacek! S Tonetom Nerodo sta si nekaj v sorodu. Le pogledjte ga, kakšen je Nacetov obraz, kakšen njegov vrat, pa roke! In če bi bil bos, bi videli, kakšne so šele njegove noge! Kravji parklji niso tako umazani! Vode se boji kakor hudobec križa. Saj veste, kako se je oni dan kisal v šoli, ko so ga napodili, da se je moral iti umivat. Pa je bil potem vsaj čez dolgo enkrat spet čeden fant. Voda v skledi je bila pa po njegovi žehti tudi taka, da bi jo bil lahko prodal za črnilo.

Še grša je pa Meta Koštrun. Nič ni nikoli spletena — pač, pred štirinajstimi dnevi enkrat je bila!

Prav živi bavbav je! Škoda, da je ne smemo naslikati! Presodili bi lahko, ali niso ciganke včasih veliko dostojnejše.

Pa pogledjte še, kakšen je Jožek Praskač. Nohte ima skoraj tako dolge kakor mačka kremplje. Kako so pa tudi črni! Prav lahko bi jih posodil Miklavževemu parklju. Jožek, škarje v roke! Ali pa bomo mamu prosili, da ti jih bodo s sekirico posekali.

Luknarjev Lojze ima pa vedno odprta okna na kolenih in na komolcu, če ne še kje drugje. Lojze! Kolenu in komolcema ni treba oči, da bi gledala v svet. Le poglej, Karel Zaplata je pa že drugačen fant. Vsaj lepo zašit je.

Milka Kratky ima sicer čedno obleko, samo malo je manjka, ali pa je Milka malo prevelika. Milka, prosi mamu, naj ti krilo malo podaljšajo ali naj ga pa dado sestrici Nežiki, tebi naj pa napravijo novo, pa malo daljše, da ne boš, kakor bi vsak dan gnoj kidala...

Ali naj vam še povemo, kakšen je Tonče Lučnik? Vsa obleka se mu sveti, pa ni zlata in ne srebrna. Od same umazanije se mu sveti. In ta umazanec je zadnjič ponujal Martinovemu Jožku kruha! Pa ga Jožek ni hotel vzeti, ker se mu je zdel gnusen. Toča kruh ni bil grd; grd je bil tisti, ki ga je ponujal. Ali tako je: še čedne in lepe reči se nam zde gnusne, če jih vidimo v umazančevih rokah.

Grdobčeva Tinica si pa vedno briše roke v svoje krilo. To tudi ni prav. Čemu je pa otirača ali pa brisalka pri hiši? Ali zato, da na steni visi in da je lepo čedna? Vanjo se brišemo, ne pa v obleko!

Packov Tinček naj nam pa pokaže svoje šolske knjige, če si upa! Pa saj vemo, kakšne so! Raztrgane, zamazane, popackane! Take knjige ne pričujejo o

pridnem učencu, pač pa pričujejo o lenobi in zani-karnosti — to sta pa sestri, ki bi ju noben učenec ne smel poznati.

Minka Krpec ima pa take šolske zvezke, da so komaj tega imena vredni. Vse zmečkane, robove zavihane in gotovo desetkrat pretrgane. Pa veste, kaj je rekla gospodični učiteljici, ko so jo pokregali? »To je sedaj modernol« je rekla. Strašno učena je ta Minka, kaj ne? Po domače bi rekli (pa je premalo gosposko povedano): »To je sedaj v navadi!« Ali zapomni si, ti moderna Minka, da ni vse lepo, kar je moderno. Ubogaj v šoli, to bo znabiti manj moderno, pa bolj prav, kakor če odgovarjaš!

Red in snaga! Videli ste pa danes le bolj ne-redne in nečedne ljudi. Na obrazih vam beremo, da vam niso ti ljudje všeč. Zato smo pa tudi prepričani, da danes niste prišli zastonj v šolo...

(Nadaljevanje.)

M. S.:

Anica in Ivo.

(Resnična dogodba.)

Anica in Ivo sta bila sestrice in bratec. Imela sta krasen dom z velikim dvoriščem in vrtom. Starši so imeli trgovino, konje, kočije in vinograd.

V šoli sta bila Anica in Ivo najbogatejše in najlepše oblečena. Učila sta se pa zelo slabo. Anica je prišla samo do tretjega razreda, Ivo pa niti v tretji razred ne. Oba nista znala računati; tudi vsega drugega, kar se je razlagalo v šoli, sta se težko naučila.